

Nota

Aan: Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Van: Bureau ACOI

Bijlage(n)

2

Datum

27 maart 2024

Kenmerk

2024-0000193922

Contactpersoon

Pagina

1 van 3

Uw kenmerk

Aanleiding

Bijgaand ontvangt u een eerste concept van het advies over (aanpassing van) het meerjarenplan voor verbetering van de informatiehuishouding, dat de Stass van BZK op grond van de Woo moet maken samen met de Stass van OCW. Dit is een wettelijke taak van het Adviescollege in de Woo. De kernvraag is hoe het meerjarenplan het verschil kan gaan maken.

Bespreekpunten/ beslispunten

Verzoek is om nu vooral te reageren op de inhoudelijke hoofdlijn.

1. Stemt het college in met de opzet om *het algemene deel* (deel 1) te scheiden van een *overzicht* (deel 2) van gedetailleerde actiepunten voor het meerjarenplan, waarbij we ons bij het algemeen deel richten op bestuurders en de ambtelijke top en bij het overzicht op professionals die de plannen maken en uitvoeren.
2. Stemt het college in met de hoofdboodschappen van het algemene deel?
3. VRAAG: De financiering van de door ACOI bepleitte verlenging van het meerjarenplan is een ingewikkelde kwestie. Heeft het college hier ideeën bij?

Toelichting

Ad 1) Achtergrond en afbakening advies

- Na het Toeslagenschandaal heeft het Rijk voor 2021-2026 extra geld (€787mln.) uitgetrokken voor verbeteringen van de informatiehuishouding. Er is toen, vooruitlopend op de ingang van de Wet open overheid (mei 2022), een programma 'Open op Orde' opgesteld.
- ACOI adviseert over de geactualiseerde versie van dit plan: het meerjarenplan Openbaarheid en Informatiehuishouding van de Rijksoverheid 2024-2025 en de aparte plannen van de koepels (VNG, IPO en UvW) die op 11 december 2023 door stass BZK, mede namens stass OCW zijn aangeboden aan de Kamer ([Kamerbrief bij Meerjarenplannen digitale informatiehuishouding | Brief | Open Overheid \(open-overheid.nl\)](#))
- De Woo vraagt om een meerjarenplan voor verbetering van de informatiehuishouding, en ACOI om specifiek daarover te adviseren. In deel 1 concentreren we ons dan ook op de informatiehuishouding. Het is de eerste keer (na het advies over chatberichten) dat ACOI zich hierover in deze omvang en breedte uitlaat.
- Inmiddels zijn in de (geactualiseerde) meerjarenplannen – terechte - verbindingen gelegd met ook openbaarheid. Omdat ACOI daarover al eerdere adviezen heeft uitgebracht, zijn die in deel 1 niet herhaald, maar voor de volledigheid wel meegenomen in deel 2.

Ad 2) Inhoud advies

- De belangrijkste boodschap is dat het werk nog lang niet is gedaan, en dat de huidige plannen moeten worden voortgezet en uitgebouwd tot een overheidsbrede agenda – in de vorm van een doorlopend en tussentijds bij te stellen meerjarenplan voor de periode 2027-2034.
- Het advies stelt dat daarbij een ander perspectief nodig is, op vier fronten.
 - Scherpere inhoudelijke keuzes (durven) maken: niet alles even goed en even lang bewaren, ook effectief vernietigen, ook ordening achteraf.
 - Prioriteren in de verbeteroperatie (burgerzaken en bestuurlijke besluitvorming voorop, informatie vanaf nu beter beheren en met beperkte inspanning afscheid nemen van oudere, slecht beheerde informatie).
 - Informatieprofessionals in positie brengen, in plaats van alle medewerkers tot archivaris blijven bombarderen.
 - Landelijke regie en samenwerking organiseren, onder aanvoering van een Nationaal Coördinator onder de beide bewindslieden.
- NB: Besef hierbij dat evengoed het meeste werk moet gebeuren bij de afzonderlijke overheidsorganisaties, het is 'hun' informatiehuishouding. BZK en OCW hebben een ondersteunende rol, en kunnen kaders stellen en afspraken bindend maken. Het is ook belangrijk te beseffen dat de coördinerende bevoegdheden van de bewindslieden binnen het Rijk aanzienlijk sterker zijn dan daarbuiten.
- Het overzicht is gedetailleerder en vervult zowel een functie voor degenen die (bij BZK, OCW, VNG, IPO en UvW) het meerjarenplan opstellen, als voor professionals in afzonderlijke organisaties (soort checklist).

3) Financiering MJP

- De informatiehuishouding wordt bekostigd uit de reguliere 'apparaatskosten' van afzonderlijke organisaties. Dat er bij het Rijk een groot 'extra' budget gereserveerd is, de POK-middelen, is uitzonderlijk. Het advies kraakt kritische noten bij de manier waarop dit geld is weggezet, met

weinig inhoudelijke sturing. Inmiddels raakt het geld op, en valt men dus terug op de reguliere budgetten.

- Financiering van de IHH van decentrale overheden is (vanwege de wetgeving) niet snel aan de orde. Er is wel gecompenseerd voor de Woo. En VNG, IPO en de UvW hebben wel een bescheiden bijdrage gekregen voor ondersteuning van hun achterban.
- Te verwachten is dat voor centrale ondersteuning van BZK/OCW/Nationaal Coördinator en VNG, IPO en UvW ook in de toekomst wel geld te vinden moet zijn. De vraag is ACOI ook moet pleiten – en zo ja, op welke basis - voor nog eens een omvangrijk bedrag voor investeringen bij afzonderlijke (Rijks)organisaties.

Betrokken partijen en vervolg

Op 2 april hebben we een 'validatiesessie' voor i.h.b. deel 2 met vaste contactpersonen van BZK, OCW, VNG, IPO en de UvW. De tweede, en in principe laatste bespreking met het hele college, is in de vergadering van 24 april 2024. Medio mei (na vormgeving) zal dan het advies uitkomen.

Communicatie

- We zijn aan het werk voor een aanbieding van het advies, door vice-voorzitter ACOI aan de stass BZK, stass OCW en directeur VNG. Dit vindt plaats op 23 mei, ergens tussen 9-12 uur, in de openbare bibliotheek in Den Haag.
- Het is geen apart ACOI-evenement; de aanbieding vindt plaats tijdens een bijeenkomst van de maatschappelijke coalitie *Over Informatie Gesproken* i.s.m. BZK/ Programma Open Overheid en de Regeringscommissaris.
- Het gaat om een zogenoemde 'Ontbijtsessie' met de Regeringscommissaris Arre Zuurmond. De Regeringscommissaris spreekt zoals gebruikelijk met een aantal tafelgasten. Bovendien wordt voor de tweede keer door Eppo van Nispen-Sevenaar (vz Maatschappelijke Coalitie en directeur Beeld en Geluid) de Transparantieprijs 2024 uitgereikt aan een overheidsorganisatie.
- De bijeenkomst wordt gestreamd en er is op locatie publiek uit kringen van ambtenaren/informatieprofessionals.
- De aanbieding zal door ACOI via de gebruikelijke kanalen gepromoot worden (nieuwsbericht, LinkedIn, website), en we verwachten extra exposure door de organisatoren en deelnemers van de bijeenkomst.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

NVT